

I. Argumente care privesc neconstituționalitatea legii în întregul său

Adoptarea prezentei legi încalcă dispozițiile art.148 alin.(4) din Constituție.

Ultimul Raport din cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare (2017)¹ recomandă expres, în cazul României, "în vederea îmbunătățirii în continuare a transparenței și a predictibilității procesului legislativ, precum și pentru a consolida garanțiile interne în materie de ireversibilitate", ca "Guvernul și Parlamentul (...) să asigure transparența totală și să țină seama în mod corespunzător de consultările cu autoritățile relevante și cu părțile interesate în cadrul procesului decizional și în activitatea legislativă legate de Codul penal și de Codul de procedură penală, de legile anticorupție, de legile în materie de integritate (incompatibilități, conflicte de interese, avere ilicită), de legile justiției (referitoare la organizarea sistemului justiției), precum și de Codul civil și Codul de procedură civilă".

Sub același aspect, Comisia Europeană a reținut că ignorarea avizelor Consiliului Superior al Magistraturii și a poziției ferme a corpului magistraților, trebuie imediat abandonate, ridicând întrebări cu privire la necesitatea reexaminării de Comisia Europeană a tuturor progreselor înregistrate în legătură cu independența sistemului judiciar.

Prin Decizia nr. 2 din 11 ianuarie 2012, Curtea Constituțională a României a apreciat că, prin faptul că are calitatea de membru al Uniunii Europene, statului român îi revine obligația de a aplica acest mecanism și a da curs recomandărilor stabilite în acest cadru, în conformitate cu dispozițiile art.148 alin.(4) din Constituție, potrivit cărora "Parlamentul, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează aducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actele aderării și din prevederile alineatului (2)".

Dezbaterea parlamentară desfășurată cu privire la acest proiect de lege, asumat de 10 deputați și senatori, prin deturnarea unui proiect promovat în PowerPoint de Ministrul Justiției, la 23 august 2017, a ignorat punctul de vedere covârșitor majoritar al magistraturii și avizele consecutive negative emise de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, prin urmare, este din start neconform cu legea fundamentală. De asemenea, inclusiv normele legislative ce prevăd avizul Consiliului Superior al Magistraturii trebuie interpretate în spiritul loialității față de Legea fundamentală și obligației autorităților publice de a aplica Mecanismul de cooperare și verificare și a da curs recomandărilor stabilite în acest cadru.

În cursul lunii octombrie 2017, aproximativ 4000 de judecători și procurori români, adică mai mult de jumătate din numărul lor total, și-au însușit *Memoriul pentru retragerea proiectului de modificare a "legilor justiției"* adresat Guvernului României, iar

¹ A se vedea pagina web https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/com-2017-44_en_1.pdf [accesată ultima dată la 20 decembrie 2017].

În noiembrie 2017, peste 90% din adunările generale de la instanțele și parchetele din România s-a opus actualelor proiecte aflate în dezbatere parlamentară.

Prin urmare, peste 6000 de judecători și procurori români nu au acceptat acest proiecte de lege, voința lor nefiind luată în considerare, evitându-se orice dialog cu aceștia. Totodată, protestele tăcute efectuate de mii de magistrați români, începând cu 18 decembrie 2017, în fața sediilor instanțelor judecătorești sunt de notorietate, fiind preluate de presa din întreaga lume.² Proiectele au fost criticate sever de zeci de ambasade occidentale în România, de Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii, de numeroase organizații nonguvernamentale din România și alte state, de întreaga societate civilă și de sute de mii de cetățeni simpli, în demonstrații stradale.

Chiar dacă proiectul conține și propuneri ale Consiliului Superior al Magistraturii, ale magistraților ori ale asociațiilor profesionale, formulate de-a lungul timpului, acestea reprezintă simple corecții ale sistemului actual, pregătirea nesperată a unui veritabil „experiment judiciar”, în lipsa oricărui studii de impact și prognoze (**spre exemplu, prezentul proiect prevede judecarea cauzelor în apel în complete formate din trei judecători în loc de doi, fără o minimă estimare a bulversărilor produse în instanțe și a necesității creșterii numărului de judecători**), putând determina consecințe foarte greu sau chiar imposibil de remediat. Inițiativa legislativă cuprinde foarte multe modificări care vor influența cariera și activitatea profesională a magistraților și vor produce dezechilibre în sistemul judiciar.

Participarea la dezbaterile Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului s-a realizat numai în baza unor invitații speciale, emise de domnul Florin Iordache, președintele comisiei, selecția nu s-a realizat la cerere, ci discreționar, la bunul plac al coordonatorului comisiei respective. Invitarea Asociației Forumul Judecătorilor din România a fost solicitată expres de unii membri ai Comisiei, în multiple rânduri, aspect supus și tranșat definitiv prin vot în cadrul lucrărilor.

De asemenea, adoptarea prezentei legi încalcă prevederile art.61 și art.75 din Constituția României, cu încălcarea competenței primei Camere sesizate - care nu a dezbătut textul și soluțiile adoptate de Senat, **cu referire la modificările adoptate după votul din plenul Camerei Deputaților** și care nu au fost amendamente discutate în prima cameră sesizată, precum și a principiilor constituționale în virtutea cărora o lege nu poate fi adoptată de către o singură Cameră, legea fiind, cu aportul specific al fiecărei Camere, opera întregului Parlament. În acest sens a se vedea Decizia Curții Constituționale nr.1029 din 23 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.720 din 23 octombrie 2008.

Curtea Constituțională a statuat, prin Decizia nr.472 din 22 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.336 din 30 aprilie 2008, următoarele: "Dezbaterea parlamentară a unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative nu poate face abstracție de evaluarea acesteia în Plenul celor două Camere ale Parlamentului nostru bicameral. Așadar, modificările și completările pe care Camera decizională le aduce asupra proiectului de lege adoptat de prima Cameră sesizată trebuie să se raporteze la materia avută în vedere de inițiator și la forma în care a fost reglementată de prima Cameră. Altfel, se ajunge la situația ca o singură Cameră, și anume Camera decizională, să legifereze, ceea ce contravine principiului

² A se vedea, spre exemplu, paginile web <http://www.euronews.com/2017/12/18/romanian-judges-protest-over-government-backed-legal-reforms> ; https://www.washingtonpost.com/world/europe/romanian-judges-say-new-laws-will-stymie-prosecutions/2017/12/18/63c43882-e3fa-11e7-927a-e72eac1e73b6_story.html?utm_term=.4b1d6ed7b3a4; <https://www.cnbc.com/2017/12/18/the-associated-press-romania-judges-hold-protests-over-legal-system-changes.html>; https://www.voanews.com/a/romania-judges-hold-protests-over-legal-system-changes-4169052.html?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [accesate ultima dată la 20 decembrie 2017].

bicameralismului (...) și a competențelor stabilite pentru cele două Camere, potrivit art.75 alin.(1) din Legea fundamentală."

Stabilind **limitele principiului bicameralismului**, prin Decizia nr.1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.53 din 23 ianuarie 2012, Curtea Constituțională a observat că aplicarea acestui principiu nu poate avea ca efect „deturnarea rolului de Cameră de reflecție a primei Camere sesizate [...] în sensul că aceasta ar fi Camera care ar fixa în mod definitiv conținutul proiectului sau propunerii legislative (și, practic, conținutul normativ al viitoarei legi), ceea ce are drept consecință faptul că cea de-a doua Cameră, Camera decizională, nu va avea posibilitatea să modifice ori să completeze legea adoptată de Camera de reflecție, ci doar posibilitatea de a o aproba sau de a o respinge”. Sub aceste aspecte, „este de netăgăduit că principiul bicameralismului presupune atât conlucrarea celor două Camere în procesul de elaborare a legilor, cât și obligația acestora de a-și exprima prin vot poziția cu privire la adoptarea legilor; prin urmare, lipsirea Camerei decizionale de competența sa de a modifica sau de a completa legea astfel cum a fost adoptată de Camera de reflecție, deci de a contribui la procesul de elaborare a legilor, ar echivala cu limitarea rolului său constituțional și cu acordarea unui rol preponderent Camerei de reflecție în raport cu cea decizională în procesul de elaborare a legilor. Într-o atare situație, Camera de reflecție ar elimina posibilitatea Camerei decizionale de a conlucra la elaborarea actelor normative, aceasta din urmă putându-și doar exprima prin vot poziția cu privire la propunerea sau proiectul de lege deja adoptat de Camera de reflecție, ceea ce este de neconceput”. Curtea Constituțională a statuat, prin Decizia nr.624 din 26 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.937 din 22 noiembrie 2016, că art.75 alin.(3) din Constituție, folosind sintagma „*decide definitiv*” cu privire la Camera decizională, nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune ca proiectul sau propunerea legislativă adoptată de prima Cameră sesizată să fie dezbătută în Camera decizională, unde i se pot aduce modificări și completări. *Curtea a subliniat că, în acest caz, Camera decizională nu poate însă modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator.*

Prin Decizia nr.62 din 7 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.161 din 3 martie 2017, paragraful 32, Curtea a constatat, de asemenea, că „pornind de la premisa că legea este, cu aportul specific al fiecărei Camere, opera întregului Parlament, Curtea reține că autoritatea legiuitoare trebuie să respecte principiile constituționale în virtutea cărora o lege nu poate fi adoptată de către o singură Cameră. Or, din analiza dispozițiilor deduse controlului de constituționalitate, Curtea constată că soluțiile adoptate de Camera Deputaților nu au făcut obiectul inițiativei legislative și nu au fost dezbătute în Senat. Cu alte cuvinte, Camera Deputaților, adoptând Legea pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, a sustras dezbaterii și adoptării primei Camere sesizate modificări care vizau aspecte esențiale în structura și filosofia legii, contrar art.61 din Constituție. De asemenea, Curtea mai constată că legea adoptată de Camera Deputaților se îndepărtează de la scopul avut în vedere de inițiatorii săi.”

Acest principiu se caracterizează prin câteva elemente imuabile, în funcție de care se poate decide respectarea sa. Astfel, trebuie avut în vedere: *scopul inițial al legii*, în sensul de voință politică a autorilor propunerii legislative sau de filosofie, de concepție originară a actului normativ; dacă există *deosebiri majore, substanțiale, de conținut juridic* între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, respectiv, dacă există o *configurație semnificativ diferită* între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului.

Totodată, prezenta lege încalcă prevederile art. 79 alin. 1 din Constituție, care prevede: **Consiliul Legislativ este organ consultativ de specialitate al Parlamentului, care avizează proiectele de acte normative în vederea sistematizării, unificării și coordonării întregii legislații. El ține evidența oficială a legislației României. Consiliului Legislativ i s-a solicitat avizul pentru un proiect de lege care diferă esențial de formele adoptate de plenul celor două camere.**

În atare, condiții **Consiliul Legislativ nu și-a putut îndeplini funcția constituțională de avizare a proiectele de acte normative în scopul sistematizării, unificării și coordonării întregii legislații.**

II. Argumente care privesc neconstituționalitatea anumitor prevederi punctuale ale legii

1. La articolul 1, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.”

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art.79 alin.(1) din Constituție.

Sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației se realizează în baza dispozițiilor Legii nr.24/2000, care reprezintă instrumentul juridic prin care Consiliul Legislativ își îndeplinește funcția constituțională. Dispozițiile art. 1 alin. 1, așa cum au fost modificate, reprezintă reproducerea *ad litteram* a art. 126 alin.(1) din Constituție, care prevede că *justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege*. Ne aflăm în fața unui paralelism legislativ, interzis prin art.16 din Legea nr.24/2000. *Observațiile și propunerile Consiliului Legislativ privind respectarea normelor de tehnică legislativă vor fi avute în vedere la definitivarea proiectului de act normativ. Neacceptarea acestora trebuie motivată în cuprinsul actului de prezentare a proiectului sau într-o notă însoțitoare.*

2. Articolul 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art.2.- (1) Justiția se înfăptuiește de către judecători în numele legii, este unică, imparțială și egală pentru toți.

(2) Justiția se realizează în mod egal pentru toți, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, orientare sexuală, opinie, apartenență politică, avere, origine ori condiție socială sau de orice alte criterii discriminatorii, respectându-se principiul egalității de arme, independența instanțelor și a judecătorilor, principiul separării puterilor și a forței obligatorii a hotărârilor definitive ale instanței, precum și durata rezonabilă a proceselor și a respectării dreptului la apărare.”

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile Capitolului V - Autoritatea Judecătorească din Constituție, dar și art. 1 alin.(5) și art.79 alin.(1) din Constituție.

Astfel, deși Constituția reglementează exclusiv instituțiile prin intermediul cărora se înfăptuiește justiția, prin reglementarea de la art.1, în mod artificial, se restrânge sensul noțiunii de justiție la activitatea desfășurată de judecător. Înlăturarea contribuției organelor de urmărire penală exclude faza de urmărire penală din sfera noțiunii de justiție, ceea ce lipsește părțile de garanțiile art.21 și art.124 din Constituție. De asemenea, această reglementare nu ține cont de art. 134 alin.(2) din Constituție, care prevede: *Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul de instanță de judecată, prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și a procurorilor, potrivit procedurii stabilite prin legea sa organică.*

Nu se poate susține că, în exercitarea acestei funcții, *procurorii se transformă în judecători*, întrucât aceasta ar încălca art. 133 alin.(2) lit. a din Constituție, care prevede: *Consiliul Superior al Magistraturii este alcătuit din 19 membri, din care: a) 14 sunt aleși în adunările generale ale magistraților și validați de Senat; aceștia fac parte din două secții, una pentru judecători și una pentru procurori; prima secție este compusă din 9 judecători, iar cea de-a doua din 5 procurori.*

Se încalcă **art. 1 alin.(5) din Constituție**, prin modificarea conținutului art.2 alin. 2. În legea de organizare judiciară (și nici în alt act normativ primar) nu se mai regăsește enumerarea tuturor instanțelor judecătorești. **Îndepărtarea enumerării instanțelor prin care este înfăptuită justiția este de natură să afecteze claritatea și previzibilitatea actului normativ în ansamblul său. De asemenea, art. 2 alin. 2, așa cum rezultă în urma modificării, încalcă art. 1 alin.(5) din Constituție** și prin neclaritatea reglementării în sine. În conținutul acestuia se regăsește enunțat *principiul egalității de arme*, acest principiu nefiind definit în cuprinsul vreunui act normativ și nici nu este recunoscut ca atare în doctrină și jurisprudență, noțiunea fiind neclară. Noțiunea *egalității de arme* este o componentă a **dreptului procesului echitabil** care este reglementat de art. 6 din Convenție și art.21 alin.(3) din Constituție.

Curtea Constituțională a statuat, prin **Deciziile nr. 1 din 11 ianuarie 2012** (publicată în M.Of. nr. 53 din 23 ianuarie 2012) și nr. **494 din 10 mai 2012** (publicată în M.Of. nr. 407 din 19 iunie 2012), că „orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite cerințe calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune ca acesta să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat”, aceasta concluzionează, în prima decizie citată că textul „este neclar și imprecis, astfel încât Curtea constată că, în mod evident, legea criticată este lipsită de previzibilitate, ceea ce este contrar dispozițiilor art. 1 alin. 5 din Constituție”, iar în a doua decizie citată, că prevederile legale analizate „nu întrunesc exigențele de claritate, precizie și previzibilitate și sunt astfel incompatibile cu principiul fundamental privind respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor prevăzute de art. 1 alin. 5 din Constituție”.

În același sens, prin **Decizia nr.588 din 21 septembrie 2017** (publicată în Monitorul Oficial nr.835 din 20.10.2017), Curtea Constituțională a stabilit: „24. Referitor la critica autoarei excepției de neconstituționalitate privind lipsa de previzibilitate a textului de lege criticat, Curtea reține că, potrivit jurisprudenței sale referitoare la art.1 alin.(5) din Constituție, una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative (Decizia nr.1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.123 din 19 februarie 2014, paragraful 225). În acest sens, Curtea a constatat că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate — care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist — să prevadă într-o

măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu afectează însă previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr.903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.584 din 17 august 2010, Decizia Curții Constituționale nr.743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.579 din 16 august 2011, Decizia nr.1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.53 din 23 ianuarie 2012, sau Decizia nr.447 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.674 din 1 noiembrie 2013).”

Sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației se realizează în baza dispozițiilor Legii nr.24/2000, care reprezintă instrumentul juridic prin care Consiliul Legislativ își îndeplinește funcția constituțională. Dispozițiile art. 1 alin. 1, așa cum au fost modificate, reprezintă reproducerea *ad litteram* a art. 126 alin.(1) din Constituție, care prevede că *justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege*. Ne aflăm în fața unui paralelism legislativ, interzis prin art.16 din Legea nr.24/2000. *Observațiile și propunerile Consiliului Legislativ privind respectarea normelor de tehnică legislativă vor fi avute în vedere la definitivarea proiectului de act normativ. Neacceptarea acestora trebuie motivată în cuprinsul actului de prezentare a proiectului sau într-o notă însoțitoare.*

Dispozițiile art. 2 alin. 2 așa cum au fost modificate, în prima jumătate a textului, reprezintă reproducerea *ad litteram* a art. 7 alin. 2 din Legea nr.304/2004 care prevede că: *justiția se realizează în mod egal pentru toți, fără deosebire de rasa, naționalitate, origine etnică, limba, religie, sex, orientare sexuală, opinie, apartenența politică, avere, origine ori condiție socială sau de orice alte criterii discriminatorii*. Ne aflăm în fața unui paralelism legislativ, interzis prin art.16 din Legea nr.24/2000.

3. La articolul 7, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin.(3), cu următorul cuprins:

„(3) Configurația sălii de judecată trebuie să reflecte principiul egalității de arme în ceea ce privește așezarea judecătorului, procurorilor și avocaților.”

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art.1 alin.(5) din Constituție.

Noțiunea egalității de arme este o componentă a dreptului procesului echitabil care este reglementat de art. 6 din Convenție și art.21 alin.(3) din Constituție. **Noțiunea egalității de arme nu presupune o componentă simbolică.** O explicație generală a egalității armelor a fost oferită de CEDO în hotărârea **Dombo Beheer B.V. contra Olanda**. Astfel, Curtea a afirmat că egalitatea armelor presupune „obligația de a oferi fiecărei părți oportunitatea rezonabilă de a-și prezenta cauza – inclusiv în ceea ce privește probele – în condiții care să nu o plaseze într-o poziție net dezavantajoasă în raport cu partea adversă”, fiind vorba de un just echilibru procedural între părți. În textul aceleiași hotărâri, Curtea a statuat că principiul egalității armelor, ca element inerent unui proces echitabil, se aplică atât cauzelor civile, cât și celor penale.

În esență, prin decizia pronunțată în cauza **Trăilescu c. României**, CEDO a constatat ca locul ocupat de procuror în sala de judecată nu încalcă prevederile art. 6 par. 1 (dreptul la un proces echitabil) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Pentru a pronunța această soluție, Curtea a apreciat că o poziție «fizică» privilegiată în sala de judecată a reprezentantului Ministerului Public nu pune «acuzatul» într-o situație dezavantajoasă pentru apărarea drepturilor sale. Totodată, în lipsa unor indicii cu privire la aprecierea arbitrară a probelor de către instanțele interne, Curtea a reiterat faptul că revine instanțelor naționale sarcina de a aprecia asupra probelor administrate în cursul procedurilor desfășurate în fața lor. Curtea a statuat faptul că situația expusă referitoare la locul procurorului în sala de judecată nu este suficientă prin ea însăși pentru a pune în discuție principiul egalității armelor ori lipsa de imparțialitate și independență a judecătorului, în măsura în care, chiar dacă reprezentantul Ministerului Public avea o poziție «fizică» privilegiată în sala de judecată, acest lucru nu plasa «acuzatul» într-o situație concretă dezavantajoasă pentru apărarea intereselor sale (a se vedea în acest sens, cauza **Chalmont c. Franței**, decizia din 9 decembrie 2003, nr. 72531/01; cauza **Morillon c. Franței**, decizia din 2 octombrie 2003, nr. 71991/01; cauza **Carballo și Pinero c. Portugaliei**, decizia din 21 iunie 2011, nr. 31237/09; cauza **Dirioz c. Turciei**, decizia din 31 mai 2012, nr. 38560/04).

Față de aceste aspecte, **configurarea sălii de judecată trebuie să reflecte principiul egalității de arme este neclară și imprecisă**, neputând deduce în ce măsură așezarea într-o sală de judecată, poate influența posibilitatea fiecărei părți oportunitatea rezonabilă de a-și prezenta cauza – inclusiv în ceea ce privește probele. De asemenea jurisprudența CEDO se referă la părți, iar nu la avocați. O reglementare care să acorde drepturi suplimentarea persoanelor asistate către avocați față de cele care nu beneficiază de această asistență, încalcă și dispozițiile art. 16 alin.(1) din Constituție.

4. Articolul 9 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art.9.- Hotărârile secțiilor pot fi atacate la secția de contencios administrativ a curții de apel, conform dreptului comun.”

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art.1 alin.(5), art.126 alin.(6) teza I, art.133 alin.(1) și art.134 alin.(4) din Constituție.

Curtea Constituțională a precizat, prin **Decizia nr.331 din 3 aprilie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.29 alin.(7), art.35 raportat la art.27 alin.(3) și art.35 lit.f) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii și art.52 alin.(1) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor**, că dispozițiile art.35 raportate la dispozițiile art.27 alin.(3) din Legea nr.317/2004 dau expresie atribuțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, așa cum au fost acestea reglementate prin art.134 din Legea fundamentală.

Constituția prevede în mod expres doar pentru atribuția referitoare la îndeplinirea rolului de instanță de judecată **în domeniul răspunderii disciplinare** a

judecătorilor și a procurorilor că realizarea acestora se face de Consiliu **prin secțiile sale** (art. 134 alin. 2). O astfel de precizare lipsește însă din cuprinsul articolului art. 134 alin. (1) și (4) din Constituție. Aceste dispoziții statuează rolul Consiliului Superior al Magistraturii ca întreg, respectiv în Plenul său, în ce privește adoptarea hotărârilor, în general (atât pentru propunerea către Președintele României a numirii în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagiați, în condițiile legii, cât și pentru alte atribuții stabilite prin legea sa organică, în realizarea rolului său de garant al independenței justiției).

Separarea competențelor decizionale referitor la cariera magistraților nu ar trebui să afecteze rolul Consiliului Superior al Magistraturii care, în componența sa plenară, reprezintă garantul independenței justiției potrivit art. 133 alin. (1) din Constituția României. **Prin urmare, toate atribuțiile CSM care privesc aspectele generale și comune ale carierei magistraților și organizarea instanțelor și a parchetelor revin exclusiv competenței Plenului CSM.**

Faptul că există secții separate în privința judecătorilor sau a procurorilor nu implică faptul ca hotărârile pronunțate de aceste secții să fie definitive ori plângerile împotriva lor să fie soluționate tot de fiecare secție în cauză. **Arhitectura constituțională a Consiliului Superior al Magistraturii, organ colegial, implică atacarea la Plen a hotărârilor fiecărei secții (cu excepția hotărârilor secțiilor disciplinare, tot ca urmare a excepției consacrată printr-un text constituțional).**

Singura formă prin care se poate efectua separarea strictă a carierelor judecătorilor și procurorilor, fără riscul declarării neconstituționale a unei astfel de modificări, o reprezintă o revizuire constituțională. În Franța sau Belgia, modelele constituționale tradiționale și pentru România, președinții instanțelor supreme s-au pronunțat recent pentru unitatea magistraturii în cadrul aceluiași consiliu.³

De asemenea, art. 9 încalcă art.126 alin.(6) teza I din Constituție, care statuează: *"controlul judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice, pe calea contenciosului administrativ, este garantat."*

Or, prevăzând că hotărârile secțiilor CSM se atacă potrivit *dreptului comun*, se eludează garantiile conferite de legiuitorul constituant în privința acestei categorii de acte administrative ale autorităților publice. Trimiterea la *dreptul comun* instituie obligația instanței de a aplica dispozițiile de drept civil, care constituie dreptul comun, fiind astfel încălcate garanțiile specifice procedurii de judecare a cauzelor în materia contenciosului administrativ. De asemenea, sintagma obligă la aplicarea hotărârilor prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, respectiv ale celor pronunțate pentru soluționarea recursurilor în interesul legii care au ca efect înlăturarea normelor (termenelor) și a principiilor de drept administrativ. Trebuie observat că trimiterea la una din secțiile unei instanțe judecătorești nu este suficientă pentru a atrage constituționalitatea textului, deoarece aceste secții aplică normele de drept material indicate de legiuitor în fiecare caz în parte. Textul este lipsit de claritatea necesară, specifică unei norme juridice, încălcând art. 1 alin.(5) din Constituție. Dreptul comun include o cu totul altă categorie de principii și garanții decât cele reclamate de art. 126 alin.(6) din Constituție.

³ A se vedea, pentru detalii, Revista Forumul Judecătorilor nr.1/2017, pg.15-16 - <http://www.forumuljudecatorilor.ro/index.php/archives/2706> [consultată ultima dată la 20.11.2017], precum și pagina web https://www.courdecassation.fr/venements_23/derniers_evenements_6101/magistrature_bertrand_3704_0.html [consultată ultima dată la 20.11.2017].

5. La articolul 16, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin.(3), cu următorul cuprins:

„(3) Hotărârile judecătorești trebuie redactate în termen de cel mult 30 de zile de la data pronunțării. În cazuri temeinic motivate, termenul poate fi prelungit cu câte 30 de zile, de cel mult două ori.”

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art.1 alin.(5), art. 79 alin. 1 și art. 124 alin. (2) și (3) din Constituție.

Este un paralelism în reglementare în raport de textele speciale din Codul de procedură civilă și Codul de procedură penală (termene de recomandare), oricum aplicabile ca lege specială. Textul prezent reprezintă lege generală și este inaplicabil.

Consiliul Legislativ este organ consultativ de specialitate al Parlamentului, care avizează proiectele de acte normative în vederea sistematizării, unificării și coordonării întregii legislații. El ține evidența oficială a legislației României. La articolul 16, legea prevede că: **”(1) În procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative. Pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizează norma de trimitere. (2) În cazul existenței unor paralelisme acestea vor fi înlăturate fie prin abrogare, fie prin concentrarea materiei în reglementări unice. (3) Se supun procesului de concentrare în reglementări unice și reglementările din aceeași materie dispersate în legislația în vigoare. (4) Într-un act normativ emis pe baza și în executarea altui act normativ de nivel superior nu se utilizează reproducerea unor dispoziții din actul superior, fiind recomandabilă numai indicarea textelor de referință. În asemenea cazuri preluarea unor norme în actul inferior poate fi făcută numai pentru dezvoltarea ori detalierea soluțiilor din actul de bază.**

Consiliul Legislativ nu a putut formula observații cu privire la privind respectarea normelor de tehnică legislativă față de modificările prezentului articol.

Textul nu este nici previzibil, nefiind clar și precis care este ipoteza abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. r din Legea nr.303/2004 în modificarea propusă prin celălalt proiect, în lipsa aplicării unui termen obligatoriu. De asemenea, instanțele supraglomerate sunt puse în imposibilitate să își desfășoare în mod independent activitatea sub auspiciile declanșării oricând a acțiunilor disciplinare pentru orice depășire a termenului de motivare, chiar și în cazul unei singure hotărâri judecătorești. Stabilindu-se într-un mod artificial un termen imperativ de maxim 60 de zile, fără a ține cont de criteriile obiective, precum complexitatea cauzei și volumul de activitate a instanței etc., va face imposibilă înfăptuirea justiției într-un mod unic sub aspectul calității motivării hotărârilor judecătorești. De asemenea, este încălcată independența judecătorului. ”Supunerea”, judecătorului față de lege presupune și obligația corelativă a legiuitorului să reglementeze în sensul înfăptuirii justiției, iar nu a blocării acesteia.

Formularea cu o suficientă precizie a actului normativ permite persoanelor interesate să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, este dificil să se adopte legi redactate cu o precizie absolută, dar și cu o anume suplețe, însă caracterul mult prea general și, uneori, chiar eliptic nu trebuie să afecteze previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Wingrove împotriva Regatului Unit*, par.40, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, par.55, sau Hotărârea din 9

noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Leempoel & S.A. ED. Cine Revue împotriva Belgiei*, par.59).

8. La articolul 21, după alineatul (1) se introduc două noi alineate, alin.(2) și (3), cu următorul cuprins:

„(2) Hotărârea de respingere a cererii de înaintare a excepției de neconstituționalitate, pronunțată de ultima instanță, este supusă căii de atac și recursului.

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art.1 alin.(5) din Constituție.

Sintagma *”ultima instanță”* nu este previzibilă, nefiind clar și precis care este obiectul reglementării. De asemenea, nu se poate folosi sintagma *”se respinge cererea de înaintare a excepției”*, în raport de termenii consacrați de **Legea nr.47/1992 republicată**. Formularea cu o suficientă precizie a actului normativ permite persoanelor interesate să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, este dificil să se adopte legi redactate cu o precizie absolută, dar și cu o anumită suplețe, însă caracterul mult prea general și, uneori, chiar eliptic nu trebuie să afecteze previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Wingrove împotriva Regatului Unit*, par.40, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, par.55, sau Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Leempoel & S.A. ED. Cine Revue împotriva Belgiei*, par.59).

26. La articolul 53, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin.(3), cu următorul cuprins:

„(3) Sistemul de repartizare aleatorie a cauzelor pe complete de judecată se auditează extern, la fiecare 2 ani, sub conducerea Ministerului Justiției și cu implicarea societății civile și a organizațiilor profesionale ale magistraților. Concluziile auditului sunt publice.”

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art.1 alin.(4) și art.133 alin.(1) din Constituție.

Faptul că sistemul de repartizare aleatorie a cauzelor pe completele de judecată se auditează sub conducerea Ministerului Justiției, cu participarea societății civile și a organizațiilor profesionale ale magistraților, la fiecare 2 ani, încalcă independența justiției, rolul constituțional al Consiliului Superior al Magistraturii și principiul separației puterilor în stat. Se încalcă principiul separației puterilor în stat. Președintele României, puterea judecătorească ori guvernul nu auditează modul în care Camerele Parlamentului își stabilesc ordinea de zi ori își programează și repartizează intern efectuarea activităților specifice, același principiu fiind valabil în privința organizării activității tuturor puterilor statului. O astfel de ingerință este straină statului de drept, independenței și separației puterilor în stat, permițând unui organ politic, ministrul

justiției, să se substituie organelor alese sau numite în condițiile legii, în cadrul puterii judecătorești, în vederea exercitării acestor prerogative.

Verificarea repartizării aleatorii a cauzelor se face constant de Consiliul Superior al Magistraturii, precum și de judecatori din cadrul Inspectiei Judiciare, cu respectarea secretului profesional și a celorlalte garanții privind drepturile persoanelor implicate în procedura judiciară. Înfăptuirea justiției în mod independent presupune independență în organizarea internă a activității acesteia. A permite autorității executive controlarea activității de organizare a soluționării cauzelor de pe rolul instanțelor înseamnă a permite un control neconstituțional asupra înfăptuirii justiției.

32. La articolul 62, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Procurorii trebuie să respecte drepturile și libertățile fundamentale, prezumția de nevinovăție, dreptul la un proces echitabil, principiul egalității de arme, independența instanțelor și forța executorie a hotărârilor judecătorești definitive. În comunicarea publică, parchetele trebuie să respecte prezumția de nevinovăție, caracterul nepublic al urmăririi penale și dreptul nediscriminatoriu la informare.”

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art.1 alin.(5) din Constituție.

Textul nu îndeplinește exigențele de claritate și predictibilitate, cu privire la limitele și natura îndrumărilor scrise cu privire la măsurile ce trebuie luate pentru prevenirea și combaterea eficientă a criminalității pe care ministrul justiției poate să le dea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau, după caz, procurorului-șef al Direcției Naționale Anticorupție. Nu este clară dispoziția nici sub aspectul caracterului obligatoriu sau de recomandare. Dispoziția este susceptibilă a fi interpretată în sensul că ministrul justiției poate să dea dispoziții, direct sau simulat, cu privire la efectuarea urmăririi penale în cauze concrete. Textul nu se referă la politica penală, ci la "măsuri" (concrete) care "trebuie luate" pentru prevenirea și combaterea criminalității. Prin urmare, poate fi ușor interpretat în sensul că ministrul poate da procurorilor șefi orice dispoziție privind măsuri concrete, inclusiv în anumite dosare, cu motivarea că acestea trebuie luate pentru prevenirea și combaterea criminalității. Ministrul nu poate interfera în activitatea de urmărire penală, fără a încălca principiul separației puterilor în stat.

36. La articolul 66¹, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin.(3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Nu pot ocupa funcția de ofițer sau agent de poliție judiciară, lucrători, informatori sau colaboratori, chiar acoperiți, ai serviciilor de informații. Anterior numirii în funcție, aceștia vor da o declarație olografă pe propria răspundere că nu fac și nu au făcut parte din serviciile de informații, că nu sunt și nu au fost colaboratori sau informatori ai acestora.”

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art.1 alin.(5) din Constituție.

Textul nu îndeplinește exigențele de claritate și predictibilitate, cu privire la noțiunea de servicii de informații, care nu este definită în nicio lege. Legea nr.51/1991

folosește conceptele de activitate de informații și structură de informații: „Articolul 8 - (1) Activitatea de informații pentru realizarea securității naționale se execută de Serviciul Român de Informații, organul de stat specializat în materia informațiilor din interiorul țării, Serviciul de Informații Externe, organul de stat specializat în obținerea din străinătate a datelor referitoare la securitatea națională, și serviciul de protecție și pază, organul de stat specializat în asigurarea protecției demnitarilor români și a demnitarilor străini pe timpul prezenței lor în România, precum și în asigurarea pazei sediilor de lucru și reședințelor acestora. (2) Organele de stat prevăzute în alin. (1) se organizează și funcționează potrivit legii și se finanțează de la bugetul administrației centrale de stat. (3) Activitatea organelor de stat prevăzute la alin. (1) este controlată de către parlament. Articolul 9 - (1) Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Justiției își organizează structuri de informații cu atribuții specifice domeniilor lor de activitate. (2) Activitatea de informații a acestor organe se desfășoară în conformitate cu prevederile prezentei legi și este controlată de Parlament.”

35. La articolul 64, alineatele (2), (3) și (5) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) În soluțiile dispuse, procurorul este independent, în condițiile prevăzute de lege. Procurorul poate contesta la secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, în cadrul procedurii de verificare a conduitei judecătorilor și procurorilor, intervenția procurorului ierarhic superior, în orice formă, în efectuarea urmăririi penale sau în adoptarea soluției.

(3) Soluțiile adoptate de procuror pot fi infirmate motivat de către procurorul ierarhic superior, când sunt apreciate ca fiind nelegale sau netemeinice.

.....
(5) Procurorul poate contesta la secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, în cadrul procedurii de verificare a conduitei procurorilor, măsura dispusă, potrivit alin.(4), de procurorul ierarhic superior.”

38. La articolul 69, alineatele (1) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art.69.- (1) Ministrul justiției, când consideră necesar, din proprie inițiativă sau la cererea Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, exercită controlul asupra procurorilor, prin procurori anume desemnați de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau, după caz, de procurorul-șef al Direcției Naționale

Anticorupție, de procurorul-șef al Direcției de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism ori de ministrul justiției.

.....
(3) Ministrul justiției poate să ceară procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau, după caz, procurorului-șef al Direcției Naționale Anticorupție, procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, informări asupra activității parchetelor și să dea îndrumări scrise cu privire la măsurile ce trebuie luate pentru prevenirea și combaterea eficientă a criminalității.”

Aceste dispoziții nou introduse încalcă prevederile art.11 alin. (1) din Constituție, dar și art. 131 alin. 1 și art. 132 alin. (2) din Constituție.

Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte. Astfel, ratificând sau aderând la convențiile

internaționale menționate în prealabil, statul român și-a asumat obligația de a respecta și transpune întocmai prevederile internaționale în dreptul său intern.

Conform art. 20 din **Convenția penală cu privire la corupție**, adoptată de Consiliul Europei la 27 ianuarie 1999, la Strasbourg, ratificată de România prin Legea nr.27/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.65 din 30 ianuarie 2002, „Fiecare parte adoptă măsurile care se dovedesc necesare pentru ca persoane sau entități să fie specializate în lupta împotriva corupției. Ele vor dispune de **independența necesară** în cadrul principiilor fundamentale ale sistemului juridic al părții, pentru a-și putea exercita funcțiile în mod eficace și libere de orice presiune ilicită.

Totodată, potrivit art. 6 pct.2 din **Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției**, adoptată la New York la 31 octombrie 2003, ratificată de România prin Legea nr.365/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.903 din 5 octombrie 2004, definește noțiunea de „*agent public*” în cuprinsul art.2 lit.a) „Fiecare stat parte acordă organismului sau organismelor menționate la paragraful 1 al prezentului articol **independența necesară**, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, pentru a permite exercitarea eficientă a funcțiilor lor la adăpost de orice influență nedorită.”

Or, se constată că, prin acordarea posibilității Ministrului Justiției, care este membru al Guvernului, numit și susținut de un partid politic, de a da îndrumări scrise cu privire la măsurile ce trebuie luate „pentru prevenirea și combaterea eficientă a criminalității” (art. 69 alin. 3 teza finală), dar în special prin punerea procurorilor sub controlul Ministrului Justiției (69 alin. 1), fără a defini în niciun fel aceste atribuții, se creează posibilitatea intervenirii în activitatea judiciară a procurorilor într-o manieră care să aducă atingere independenței necesare atingerii cel puțin a obiectivelor asumate de statul român prin tratatele internaționale mai sus indicate.

Astfel, în concret, se creează posibilitatea ca Ministrul Justiției, care este fie membru al unui partid politic, fie este susținut și pune în aplicare programul de guvernare al guvernului susținut în Parlament de unul sau mai multe partide politice, să „exercite controlul asupra procurorilor” și să dea îndrumări scrise cu privire la măsurile ce trebuie luate „pentru prevenirea și combaterea eficientă a criminalității”.

Se va ajunge, astfel, ca în situațiile *în care urmărirea penală cu privire la pretinse fapte de corupție* (și, dacă este cazul, judecarea unor cauze) *ar viza membri ai partidului* susțin sau fac parte din guvernul al cărui membru este și Ministrul Justiției, procurorii să poată fi controlați de o persoană ca a cărei funcție depinde direct de persoanele cercetate de procuror. Or, este evident că un astfel de raport este de natură să înlăture independența de care procurorii ar avea nevoie pentru a soluționa cauze de acest fel.

De asemenea, raporturile generate de art. 69 alin. 1, alin. 3 din proiectul de modificare a Legii nr. 304/2004 **înlătură posibilitatea procurorului de a fi imparțial**, atât timp cât, în astfel de situații, una dintre părți, indirect, poate să controleze procurorul care îl cercetează. **Se încalcă astfel și art. 132 alin. (2) din Constituție.**

Dispozițiile art. 64 din proiectul de modificare a Legii nr. 304/2004 în sensul că „în soluțiile date, procurorul este independent” nu sunt de natură a fi o garanție împotriva „independenței necesare, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, pentru a permite exercitarea eficientă a funcțiilor lor la adăpost de orice influență nedorită” *atât timp cât această independență trebuie să respecte „condițiile prevăzute de lege”, adică drepturile stabilite în favoarea Ministrului Justiției de art. 69 alin. 1, alin. 3 din proiectul de modificare a Legii nr. 304/2004.*

Principiul autorității Ministrului Justiției asupra procurorilor trebuie și poate fi reglementat într-o manieră care să nu aducă atingere independenței necesare pentru a-și putea exercita funcțiile în mod eficace și libere de orice presiune ilicită prin

reglementarea detaliată a modului de exercitare a acesteia, care să excludă orice intervenție asupra activității judiciare a procurorului.

Totodată, art. 69 alin. 1, alin. 3 din proiectul de modificare a Legii nr. 304/2004 prin utilizarea unor termeni imprecisi, **încalcă dispozițiile art. 131 alin. 1 și art. 132 alin. (2) din Constituție.**

Astfel, se constată că art. 69 alin. 1, alin. 3 din Legea nr. 304/2004 prevede că Ministrul Justiției „exercită controlul asupra procurorilor” și că poate să dea îndrumări scrise cu privire la măsurile ce trebuie luate „pentru prevenirea și combaterea eficientă a criminalității”. Proiectul de lege nu detaliază în nici un fel ce fel de dispoziții poate da ori ce măsuri poate lua, în concret, Ministrul Justiției cu privire la procurori.

În lipsa unei reglementări precise a limitelor puterii conferite Ministrului Justiției, norma în cauză poate fi interpretată de către acesta cu o marjă largă de apreciere a sferei actelor pe care le poate dispune în exercițiul autorității sale. Or, aprecierile pur subiective trebuie excluse din cadrul ipotezei normative analizate, dată fiind importanța funcției constituționale exercitată de Ministerul Public conform art. 131 alin. 1 din Constituția României (a se vedea, *mutatis mutandis* Decizia CCR nr. 553/2015).

De asemenea, aceeași imprecizie este de natură să creeze o puternică impresie că imparțialitatea procurorului, prevăzută de art. 132 alin. (2) din Constituție, poate fi afectată de exercițiului „controlul asupra procurorilor”.

45. După articolul 88 se introduce o nouă secțiune, Secțiunea 2¹ - Secția pentru Investigarea Infrațiunilor din Justiție -, cuprinzând art.88¹- 88⁹, cu următorul cuprins:

„Secțiunea 2¹

Secția pentru Investigarea Infrațiunilor din Justiție

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art.16 din Constituție și art.6 din Convenție.

Nu au fost oferite explicații pentru necesitatea înființării unei astfel de structuri. O structură specială este justificată doar în măsura în care ar exista o problemă specială. Se induce astfel ideea că există o problemă de infraționalitate în cadrul magistraților, care necesită o atenție specială.

În plus, la o primă vedere, o astfel de măsură poate fi analizată și din perspectiva constituționalității, în condițiile în care acest tip de cercetare penală specială va fi valabilă doar pentru magistrați. În sprijinul celor prezentate stă o Decizie a Curții Constituționale, nr. 104/2009, care, chiar dacă era emisă într-un domeniu fără legătură cu prezenta discuție, cel al litigiilor de muncă, a confirmat principiul potrivit căruia nu se justifică un tratament juridic și procedural diferit pentru categoria magistraților.

Nu există o astfel de măsură pentru parlamentari, nu există o astfel de măsură pentru membrii Guvernului, nici pentru funcționari, nici pentru oricare altă categorie profesională. Nu există nicio justificare pentru care magistrații ar fi supuși unui tratament special. Dacă justificarea ar fi aceea a **protecției** magistraților, atunci o astfel de explicație este cel puțin necredibilă și de natură a naște suspiciunea că, în realitate, ascunde altceva.

De asemenea, nu este necesară o astfel de modificare deoarece, pentru efectuarea unei cercetări penale eficiente, este necesar ca magistratul să răspundă penal ca orice cetățean în funcție în primul rând de natura infrațiunii pretinsă de a fi săvârșită de către acesta. Prin urmare, dacă săvârșește o infrațiune de corupție,

cercetarea urmează a fi făcută de DNA, dacă săvârșește o infracțiune de natura celor privind traficul de droguri este normal să fie cercetat de DIICOT, iar pentru comiterea unei infracțiuni de drept comun urmărirea penală trebuie desfășurată de celelalte structuri de parchet competente. În concluzie, este necesar ca această competență de cercetare și investigare să poată aparține unor unități de parchet distincte și nu ca toate aceste atribuții să fie concentrate la o singură secție sau unitate de parchet.

Magistratul are dreptul de a fi cercetat penal de un organ de urmărire penală *specializat în categoria de infracțiuni* din care face parte cea care i se impută, drept pe care îl are orice cetățean. Cu atât mai mult cu cât magistratul este vulnerabil, soluțiile sale lasând întotdeauna cel puțin o parte nemulțumită, determinând de foarte multe ori formularea împotriva sa a unor plângeri neintemeiate, cu scop sicanator, este necesar ca - la fel ca, de altfel, în cazul oricărui cetățean al României - să fie cercetat de persoane competente în materia respectivă, fie ca este vorba de fapte de corupție, de fapte împotriva vieții și sănătății etc. Or, acest drept, de a fi egal în fața autorităților publice, îi este încălcat prin cercetarea sa de o structură formată din cel mult 15 procurori, aceștia nefiind și neputându-se niciodată specializa în fiecare categorie de infracțiuni reglementate de legislația în vigoare. Specializarea presupune experiența profesională, pe lângă o cunoaștere amanunțită a unei materii la nivel teoretic, iar specializarea se dobândește după o lungă perioadă de practică efectivă în domeniu.

Apoi, desfășurarea activității acestor 15 persoane la București, cu încălcarea principiului accesibilității în spațiu a organului judiciar, presupune obligarea magistratului, spre deosebire de alți cetățeni, de a se deplasa pentru audieri și pentru alte activități de urmărire penală, în timpul programului de lucru, în altă localitate, la mare distanță și de a suporta cheltuieli excesive. De asemenea, magistratul își va organiza foarte anevoios apărarea și va suporta costuri disproporționate sau va fi nevoit să nu se prezinte la efectuarea actelor de urmărire penală și să suporte un proces neechitabil.

61. După articolul 134¹ se introduce un nou articol, art.134², cu următorul cuprins:

„Art.134².- (1) Președintele curții de apel poate dispune ca, la instanțele cu volum mare de activitate din circumscripția curții de apel, să fie încadrate persoane, foști judecători care și-au încetat activitatea din motive neimputabile, pentru redactarea proiectelor de hotărâri judecătorești.

(2) Dispoziția prevăzută la alin.(1) poate fi luată pe baza procedurii stabilite de Consiliul Superior al Magistraturii, care va cuprinde inclusiv criteriile pentru identificarea situațiilor în care este necesară colaborarea cu foștii judecători.”

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art.124 alin.(3) și art.126 lin.(1) din Constituție și art.6 din Convenție.

Independența instanței nu se raportează doar la procedura publică, ci și la activitățile anterioare dezbaterilor sau posterioare acestora - deliberarea și redactarea hotărârilor judecătorești.

Motivarea permite nu numai o mai bună înțelegere și acceptare a hotărârii de justițiabil ci este mai ales o garanție împotriva arbitrarului. Pe de o parte, ea obligă judecătorul (iar un alt redactor) să distingă mijloacele de apărare ale părților și să precizeze elementele care îi justifică decizia și o fac să fie conformă legii și, pe de altă parte, ea permite o înțelegere a funcționării justiției de către societate. Motivarea trebuie să fie coerentă, clară și lipsită de ambiguități și de contradicții. Ea trebuie să

permite urmărirea unui raționament care a condus judecătorul la aceasta. (Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, pct. 35-40).

Prin urmare, este motivarea esut un act inerent funcției judecătorului, în exprimarea independenței sale, și nu poate fi lăsată la îndemâna unui terț de proces, fie și fost judecător, terț și de instanță. Nici măcar un coleg judecător nu poate redacta un proiect de hotărâre pentru o cauză în care nu a participat la deliberări.

63. La articolul 139, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Regulamentul de ordine interioară ai instanțelor judecătorești se aprobă de secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii, prin hotărâre care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.”

64. La articolul 140, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Regulamentul de ordine interioară prevăzut la alin.(1) se aprobă de secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau, după caz, a procurorului-șef al Direcției Naționale Anticorupție ori a procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, cu avizul ministrului justiției.”

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art.133 alin.(1) și art.134 alin.(4) din Constituție.

Curtea Constituțională a precizat, prin **Decizia nr.331 din 3 aprilie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.29 alin.(7), art.35 raportat la art.27 alin.(3) și art.35 lit.f) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii și art.52 alin.(1) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor**, că dispozițiile art.35 raportate la dispozițiile art.27 alin.(3) din Legea nr.317/2004 dau expresie atribuțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, așa cum au fost acestea reglementate prin art.134 din Legea fundamentală.

Constituția prevede în mod expres doar pentru atribuția referitoare la îndeplinirea rolului de instanță de judecată **în domeniul răspunderii disciplinare** a judecătorilor și a procurorilor că realizarea acesteia se face de Consiliu **prin secțiile sale** (art. 134 alin. 2). O astfel de precizare lipsește însă din cuprinsul articolului art. 134 alin. (1) și (4) din Constituție. Aceste dispoziții statuează rolul Consiliului Superior al Magistraturii ca întreg, respectiv în Plenul său, în ce privește adoptarea hotărârilor, în general (atât pentru propunerea către Președintele României a numirii în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagieri, în condițiile legii, cât și pentru alte atribuții stabilite prin legea sa organică, în realizarea rolului său de garant al independenței justiției).

Separarea competențelor decizionale referitor la cariera magistraților nu ar trebui să afecteze rolul Consiliului Superior al Magistraturii care, în componența sa plenară, reprezintă garantul independenței justiției potrivit art. 133 alin. (1) din Constituția României. **Prin urmare, toate atribuțiile CSM care privesc aspectele generale și comune ale carierei magistraților și organizarea instanțelor și a parchetelor revin exclusiv competenței Plenului CSM.**

Faptul că există secții separate în privința judecătorilor sau a procurorilor nu implică faptul ca hotărârile pronunțate de aceste secții să fie definitive ori plângerile

împotriva lor să fie soluționate tot de fiecare secție în cauză. **Arhitectura constituțională a Consiliului Superior al Magistraturii, organ colegial, implică atacarea la Plen a hotărârilor fiecărei secții (cu excepția hotărârilor secțiilor disciplinare, tot ca urmare a excepției consacrată printr-un text constituțional).**

Singura formă prin care se poate efectua separarea strictă a carierelor judecătorilor și procurorilor, fără riscul declarării neconstituționale a unei astfel de modificări, o reprezintă o revizuire constituțională. În Franța sau Belgia, modelele constituționale tradiționale și pentru România, președinții instanțelor supreme s-au pronunțat recent pentru unitatea magistraturii în cadrul aceluiași consiliu.⁴

Asociația Forumul Judecătorilor din România, persoană juridică de drept privat, independentă, nonprofit, neguvernamentală și apolitică, asociație profesională a judecătorilor, își propune să contribuie la progresul societății prin acțiuni ce au drept scop realizarea unei justiții independente, imparțiale și performante, afirmarea și apărarea independenței justiției față de celelalte puteri ale statului, precum și prin inițierea, organizarea, sprijinirea, coordonarea și realizarea de proiecte privind îmbunătățirea, modernizarea și reformarea sistemului de administrare a justiției.

⁴ A se vedea, pentru detalii, Revista Forumul Judecătorilor nr.1/2017, pg.15-16 - <http://www.forumuljudecatorilor.ro/index.php/archives/2706> [consultată ultima dată la 20.11.2017], precum și pagina web https://www.courdecassation.fr/venements_23/derniers_evenements_6101/magistrature_bertrand_3704_0.html [consultată ultima dată la 20.11.2017].